

Верховний
Суд

ОГЛЯД судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду (актуальна практика)

Рішення, внесені до ЄДРСР
за липень 2026 року

Supreme LAB

База правових позицій

Зміст

1. Справи про банкрутство	4
1.1. Щодо юрисдикції господарського суду стосовно спорів боржника з податковим органом у межах справи про банкрутство	4
1.2. Щодо умов продовження дії заходу захисту боржника у вигляді заборони відкриття провадження у справі про банкрутство після закінчення граничного строку превентивної реструктуризації	6
1.3. Щодо права забезпеченого кредитора на зміну черговості вимог у реєстрі кредиторів у разі втрати предмета застави	9
1.4. Щодо закриття провадження у справі про банкрутство при погашенні вимог кредиторів власником корпоративних прав без погашення неустойки та за відсутності майна в боржника	11
2. Справи щодо захисту прав інтелектуальної власності	13
2.1. Щодо припинення правової охорони твору, який набув статусу об'єкта, що не охороняється авторським правом	13
3. Справи щодо корпоративних спорів, корпоративних прав	15
3.1. Щодо належності та ефективності вимоги учасника товариства про припинення повноважень директора, який одночасно є учасником товариства та блокує зміну керівника	15
3.2. Щодо неефективності визнання припиненими правовідносин участі в кооперативі як способу захисту з огляду на неможливість внесення відповідних змін до ЄДР	17
3.3. Про перевищення повноважень голови правління ОСББ шляхом видання наказів про власне звільнення та повторне прийняття на роботу	18
3.4. Щодо недобросовісності набувача частки у статутному капіталі як підстави для визнання договору недійсним за відсутності згоди другого з подружжя	21
4. Справи щодо земельних відносин	22
4.1. Щодо поновлення договору оренди земельної ділянки з водним об'єктом та обов'язковості дотримання вимог спеціального законодавства	22
5. Справи, пов'язані з виконанням судових рішень	24
5.1. Щодо обов'язку виконавця дотримуватися процедури виконання судових рішень (про зобов'язання боржника вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення) та пріоритетності норм законодавства про виконавче провадження в процесі виконання судового рішення	24
6. Процесуальні питання	26
6.1. Щодо неможливості досягнення недоплаченого судового збору після ухвалення рішення по суті спору	26
6.2. Обов'язок апеляційного суду мотивувати поновлення строку на апеляційне оскарження	27

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

- АМК України
- АРК
- ВС
- ГПК України
- ЄДР
- ЄДРСР
- КГС ВС
- КМУ
- КУзПБ
- ОСББ
- ПАТ
- ПрАТ
- ТОВ
- ФДМУ
- ФОП
- ЦК України
- Антимонопольний комітет України
- Автономна Республіка Крим
- Верховний Суд
- Господарський процесуальний кодекс України
- Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань
- Єдиний державний реєстр судових рішень
- Касаційний господарський суд у складі Верховного Суду
- Кабінет Міністрів України
- Кодекс України з процедур банкрутства
- об'єднання співвласників багатоквартирного будинку
- публічне акціонерне товариство
- приватне акціонерне товариство
- товариство з обмеженою відповідальністю
- Фонд державного майна України
- фізична особа – підприємець
- Цивільний кодекс України

1. Справи про банкрутство

1.1. Щодо юрисдикції господарського суду стосовно спорів боржника з податковим органом у межах справи про банкрутство

Спір боржника, щодо якого відкрито провадження у справі про банкрутство, про визнання протиправним та скасування податкового повідомлення-рішення підлягає розгляду господарським судом у межах справи про банкрутство, а не в порядку адміністративного судочинства, оскільки відповідно до ч. 2 ст. 7 КУзПБ (в редакції, чинній з 01.01.2025) та п. 8 ч. 1 ст. 20 ГПК України господарський суд вирішує всі майнові спори, стороною в яких є боржник, у тому числі спори про визначення та сплату (стягнення) грошових зобов'язань (податкового боргу), визначених відповідно до Податкового кодексу України.

Боржник у межах справи про банкрутство звернувся з позовом до Головного управління ДПС у Дніпропетровській області про визнання протиправним та скасування податкового повідомлення-рішення.

Місцевий господарський суд відмовив у відкритті провадження у справі, зазначивши що розгляд такого спору віднесений до юрисдикції адміністративних судів.

Суд апеляційної інстанції ухвалу місцевого господарського суду від 05.02.2026 скасував та передав матеріали справи до цього суду на стадію вирішення питання про відкриття провадження у справі. Апеляційний суд підкреслив, що судочинство здійснюється за законом, чинним на час вчинення процесуальної дії, розгляду і вирішення справи (ч. 3 ст. 3 ГПК України). Отже, з 01.01.2025 спори про визначення та стягнення грошових зобов'язань (податкового боргу) підлягають розгляду господарським судом у межах справи про банкрутство боржника відповідно до ч. 2 ст. 7 КУзПБ у новій редакції.

ОЦІНКА СУДУ

У статті 20 ГПК України визначено перелік справ, що відносяться до господарської юрисдикції, до яких, зокрема, належать справи про банкрутство як одна з категорії спорів, що підсудні господарським судам.

Відповідно до ч. 1 ст. 7 КУзПБ спори, стороною в яких є боржник, розглядаються господарським судом за правилами, передбаченими ГПК України, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

Положеннями абз. 1 ч. 2 цієї статті, зокрема, унормовано, що господарський суд, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство (неплатоспроможність), у межах цієї справи вирішує всі майнові спори, стороною в яких є боржник; спори з позовними вимогами до боржника та щодо його майна; спори про визнання недійсними результатів аукціону; спори про визнання недійсними будь-яких правочинів, укладених боржником; спори про повернення (витребування) майна боржника або відшкодування його вартості, відповідно; спори про відшкодування шкоди та/або збитків, завданих боржнику; спори про стягнення заробітної плати; спори

про поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника; спори щодо інших вимог до боржника, у тому числі спори про визначення та сплату (стягнення) грошових зобов'язань (податкового боргу), визначених відповідно до Податкового кодексу України.

ГПК України та КУзПБ мають рівну юридичну силу, а процесуальні норми ГПК України є загальними стосовно процесуальних норм КУзПБ. У такому випадку за наявності колізії між загальним і спеціальним нормативно-правовим актом перевага має надаватися спеціальному, тобто КУзПБ. У випадку існування неузгодженості між нормами, виданими одним і тим самим нормотворчим органом, застосовується акт, виданий пізніше, яким у цьому випадку є КУзПБ. З огляду на це КГС ВС зазначив, що визначення підсудності цієї справи не вбачається проблемним.

Водночас правильність мотивів щодо визначення юрисдикції податкових спорів за участю платника податків – боржника у справі про банкрутство підтверджується змінами, внесеними до ГПК України Законом України від 19.09.2024 № 3985-ІХ «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства та деяких інших законодавчих актів України щодо імплементації Директиви Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу 2019/1023 та запровадження процедур превентивної реструктуризації».

Зокрема, п. 8 ч. 1 ст. 1 ст. 20 цього Кодексу викладено у такій редакції: справи про банкрутство (неплатоспроможність) та справи у спорах з майновими вимогами до боржника, стосовно якого відкрито провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), у тому числі справи у спорах про визнання недійсними будь-яких правочинів (договорів), укладених боржником; стягнення заробітної плати; поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника».

Отже, з урахуванням внесених змін зазначена норма не містить обмежень щодо підсудності господарським судам спорів про визначення та сплату (стягнення) грошових зобов'язань (податкового боргу), визначених відповідно до Податкового кодексу України.

Згаданим Законом внесено зміни також до абз. 1 ч. 2 ст. 7 КУзПБ та викладено в такій редакції: «2. Господарський суд, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство (неплатоспроможність), у межах цієї справи вирішує всі майнові спори, стороною в яких є боржник; спори з позовними вимогами до боржника та щодо його майна; спори про визнання недійсними результатів аукціону; спори про визнання недійсними будь-яких правочинів, укладених боржником; спори про повернення (витребування) майна боржника або відшкодування його вартості, відповідно; спори про відшкодування шкоди та/або збитків, завданих боржнику; спори про стягнення заробітної плати; спори про поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника; спори щодо інших вимог до боржника, у тому числі спори про визначення та сплату (стягнення) грошових зобов'язань (податкового боргу), визначених відповідно до Податкового кодексу України;».

Отже, внесеними змінами до ГПК України та КУзПБ встановили імперативне правило виключної підсудності господарським судам у розгляді справ про банкрутство,

зокрема спорів про визначення та сплату (стягнення) грошових зобов'язань (податкового боргу), визначених відповідно до Податкового кодексу України. Законодавець вкотре підкреслив, що розгляд усіх майнових спорів за участю боржника має здійснюватися виключно господарським судом у межах справи про банкрутство.

КГС ВС вказав, що суд апеляційної інстанції з огляду на врахування внесених 11.12.2024 до ч. 2 ст. 7 КУзПБ змін дійшов обґрунтованого висновку про наявність підстав для скасування ухвали місцевого суду та направлення справи для продовження розгляду справи в межах провадження у справі про банкрутство.

За результатом розгляду касаційної скарги КГС ВС залишив без змін постанову суду апеляційної інстанції.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 14.07.2026 у справі № 904/5051/24 (904/420/26) можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/138223040>

1.2. Щодо умов продовження дії заходу захисту боржника у вигляді заборони відкриття провадження у справі про банкрутство після закінчення граничного строку превентивної реструктуризації

Основний захід захисту боржника у вигляді заборони відкриття провадження у справі про банкрутство (п. 1 ч. 3 ст. 33-11 КУзПБ) продовжує діяти після закінчення шестимісячного граничного строку лише за умови, що боржник під час дії заходів захисту подав до господарського суду заяву про затвердження плану превентивної реструктуризації (у тому числі про крос-класове затвердження), яка відповідає вимогам ст. 33-21 КУзПБ, зокрема містить протокол зборів кредиторів про схвалення плану. Формальне подання заяви без такого протоколу не є підставою для продовження зазначеного заходу захисту та не перешкоджає відкриттю провадження у справі про банкрутство.

АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк» та ТОВ «Автопарк Центр» звернулися до господарського суду із заявами про відкриття провадження у справі про банкрутство ТОВ «Три О» (Боржник). Вимоги банків обґрунтовані невиконанням Боржником зобов'язань за консорціумним кредитним договором, за яким кредитори заявили вимогу про дострокове повернення усієї заборгованості.

Раніше Боржник ініціював процедуру превентивної реструктуризації боргу в судовому порядку, яка не була завершена, а позасудове звернення стягнення банків на заставлене майно (ТРЦ «Гулівер» та земельні ділянки) лише частково погасило нараховані проценти, залишивши тіло кредиту непогашеним. Для протидії стягненню Боржник також ініціював паралельні судові процеси про визнання кредитного договору недійсним та визнання зобов'язань припиненими, а також оскаржив до Мін'юсту звернення стягнення на іпотеку. Крім того, виник спір щодо кінцевого бенефіціарного власника Боржника: після застосування РНБО персональних санкцій (зокрема, блокування активів) до ОСОБА_1 реєстраційні дії щодо внесення останнього як бенефіціара ТОВ «Три О» скасовані наказом Мін'юсту за скаргою АТ «Ощадбанк».

Місцевий господарський суд відкрив провадження у справі про банкрутство Боржника, визнав грошові вимоги АТ «Ощадбанк», увів процедуру розпорядження

майном Боржника, заяви АТ «Укрексімбанк» та ТОВ «Автопарк Центр» залишив без розгляду, з чим погодився суд апеляційної інстанції. Судові рішення мотивовано, зокрема, доведеністю грошових вимог АТ «Ощадбанк» до Боржника, відсутністю передбачених ч. 6 ст. 39 КУЗПБ підстав для відмови у відкритті провадження у справі про банкрутство за поданою ним заявою, зокрема спору про право, яке підлягає вирішенню в порядку позовного провадження. Господарські суди відхилили клопотання Боржника про відмову в прийнятті заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство у зв'язку з відкритою щодо нього процедурою превентивної реструктуризації, зважаючи на закінчення встановленого законом граничного строку дії заходів захисту боржника.

ТОВ «Автопарк Центр» та Боржник у касаційних скаргах просили скасувати судові рішення та відмовити у відкритті провадження у справі про банкрутство за заявами АТ «Ощадбанк» і АТ «Укрексімбанк» (а ТОВ «Автопарк Центр» – відкрити провадження за його вимогами). Скарги мотивовані наявністю спору про право щодо вимог банків (№ 910/10679/25 і № 910/10837/25) та відсутніми висновками Верховного Суду щодо можливості відкриття банкрутства: 1) під час незавершеної превентивної реструктуризації та дії заходів захисту; 2) з урахуванням суперечливої поведінки боржника; 3) стосовно боржника, чий кінцевий бенефіціар перебуває під санкціями (блокування активів).

ОЦІНКА СУДУ

Щодо наявності спору про право

Відсутність спору про право щодо вимог ініціюючого кредитора є обов'язковою умовою для відкриття процедури банкрутства. За відсутності законодавчих критеріїв існування такого спору суд у кожному випадку оцінює формальне вираження незгоди учасників з урахуванням змісту правовідносин. Наявність спору про право має підтверджуватися належними доказами, а не базуватися виключно на припущеннях боржника.

Аргументи щодо спору про право між Боржником та АТ «Ощадбанк» ґрунтувалися на наявності позовів про визнання кредитного договору недійсним та припиненим (справи № 910/10837/25 і № 910/10679/25). Проте суди встановили, що Боржник як до, так і після подання цих позовів послідовно визнавав заборгованість у планах превентивної реструктуризації та офіційних листах. Така поведінка є суперечливою й недобросовісною, що порушує доктрину *venire contra factum proprium* (заборону суперечливої поведінки).

Крім того, відповідно до ст. 1057-1 ЦК України навіть у разі визнання кредитного договору недійсним Боржник зобов'язаний повернути отримані кошти. Оскільки вимоги АТ «Ощадбанк» обмежені лише сумою основного боргу за тілом кредиту, оспорування договору не вплине на обов'язок повернення коштів і не свідчить про наявність сутнісного спору про право.

КГС ВС зазначив, що попри формальне існування на момент відкриття провадження у справі про банкрутство спору за позовом Боржника у справі № 910/10679/25 про визнання припиненими зобов'язань за кредитним договором

подальша відмова у задоволенні цього позову через безпідставність підтверджує, що такі доводи не спростовують висновку судів попередніх інстанцій стосовно відсутності спору про право, який унеможлиблював би відкриття провадження у справі про банкрутство.

Щодо процедури превентивної реструктуризації

Аналіз норм ст. 37, 33-11, 33-13 КУзПБ свідчить, що застосування заходу захисту Боржника у формі заборони відкриття провадження у справі про банкрутство є імперативною підставою для відмови у прийнятті відповідної заяви. Строк дії цього заходу є граничним, не підлягає продовженню судом, а його закінчення автоматично спричиняє припинення захисту. Винятком є звернення боржника у період дії заходів із заявою про затвердження (зокрема, крос-класове) плану превентивної реструктуризації, що продовжує дію заборони до завершення розгляду цієї заяви судом.

Суди попередніх інстанцій встановили, що в межах процедури превентивної реструктуризації щодо Боржника діяв захід захисту у формі заборони відкриття провадження у справі про банкрутство із визначеним граничним строком.

Не подавши у встановлений строк заяву про затвердження плану реструктуризації або клопотання про відкладення засідання, Боржник спочатку ініціював закриття процедури, а згодом, попросивши залишити її без розгляду, лише в останній день дії заходів захисту звернувся за його крос-класовим затвердженням без схвалення зборами кредиторів.

КГС ВС виснував, що продовження дії заходів захисту боржника (п. 2 ч. 4 ст. 33-13 КУзПБ) можливе лише за умови подання до закінчення їх строку заяви про затвердження плану превентивної реструктуризації, яка щонайменше за формальними ознаками має відповідати вимогам ст. 33-21 КУзПБ. Зокрема, обов'язковим додатком є протокол зборів кредиторів про схвалення плану (у тому числі окремими класами – при крос-класовому затвердженні).

Формальне подання заяви без необхідних додатків не продовжує заборони на відкриття провадження у справі про банкрутство, оскільки протилежне створювало б умови для зловживання правами та безпідставного блокування вимог кредиторів. Оскільки Боржник не надав доказів подання під час дії заходів захисту боржника у справі № 910/2221/25 заяви про затвердження плану превентивної реструктуризації (зокрема, про крос-класове затвердження плану превентивної реструктуризації) з протоколом зборів кредиторів про його схвалення, у суду першої інстанції не було підстав вважати заходи захисту продовженими та відмовляти у відкритті провадження у справі про банкрутство.

Щодо санкцій

Національне законодавство пов'язує статус кінцевого бенефіціарного власника з реальним контролем над господарською діяльністю юридичної особи. Тому санкційне блокування активів поширюється як на майно, що належить підсанкційній особі безпосередньо, так і на активи контрольованих нею компаній, якими вона може прямо чи опосередковано розпоряджатися.

КГС ВС вказав, що процедура банкрутства є механізмом примусового задоволення вимог кредиторів за рахунок майна боржника. Водночас персональні санкції за Законом України «Про санкції» є превентивними економічними обмеженнями, а не видом покарання. Це тимчасове та легітимне втручання держави у право власності підсанкційних осіб для забезпечення національної безпеки й самооборони (ст. 51 Статуту ООН) в умовах російської агресії, яке не може ігноруватися при розпорядженні активами боржника.

Сама наявність у підсанкційної особи (із застосованими заходами у вигляді блокування активів чи зупинення виконання фінансових зобов'язань) статусу кінцевого бенефіціарного власника не є безумовною підставою для відмови у відкритті провадження про банкрутство щодо підконтрольної їй юридичної особи.

Оскільки банкрутство передбачає задоволення вимог кредиторів ліквідатором під контролем господарського суду, можливість відкриття провадження вирішується шляхом оцінки обставин справи на предмет відсутності чи наявності неправомірної мети – зокрема, спроби вивести активи з-під санкцій та надати підсанкційній особі можливість опосередковано ними розпорядитися.

За результатами розгляду касаційної скарги КГС ВС дійшов висновку про обґрунтованість відкриття провадження у справі про банкрутство Боржника, у зв'язку з чим залишив без змін рішення судів попередніх інстанцій.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 25.06.2026 у справі № 910/11182/25 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137850351>

1.3. Щодо права забезпеченого кредитора на зміну черговості вимог у реєстрі кредиторів у разі втрати предмета застави

Забезпечений кредитор у справі про банкрутство, вимоги якого включено до реєстру як забезпечені заставою майна боржника, за умови доведення належними доказами факту загибелі (втрати, знищення) предмета застави не позбавлений права звернутися до суду з клопотанням про внесення змін до реєстру вимог кредиторів та включення відповідних вимог до четвертої черги задоволення.

У межах справи про банкрутство ТОВ «Оленерго» за ухвалою суду визнано та внесено до реєстру вимоги ПАТ «Український інноваційний банк» (процесуальний правонаступник – ПАТ «Українська інноваційна компанія»), зокрема, як забезпечені майном боржника. Частину цих вимог згодом передано іншому правонаступнику (ТОВ «Старт Фінанс»).

ПАТ «Українська інноваційна компанія» звернулося до суду з клопотанням про зміну черговості задоволення вимог у розмірі 142 434 998,29 грн, заперечуючи наявність застави та відмовляючись від забезпечення. Коригування передбачало перенесення зазначених вимог із забезпечення до четвертої черги з відповідним зобов'язанням ліквідатора внести зміни до реєстру. Клопотання мотивовано тим, що предмети застави (майнові права на нафтопродукти, газові ресурси та окремі транспортні засоби) фактично відсутні у власності боржника, а документи на їх підтвердження – в матеріалах справи та звітах ліквідатора.

Місцевий господарський суд відмовив у задоволенні клопотання ПАТ «Українська інноваційна компанія» про зміну черговості задоволення вимог кредиторів, з чим погодився суд апеляційної інстанції. Судові рішення мотивовані тим, що запропоноване заявником коригування черговості вимог у реєстрі не передбачене законодавством про банкрутство. Крім того, за наявності лише посилань на звіти ліквідатора та матеріали справи кредитор не надав належних документальних, речових чи експертних доказів на підтвердження фактичної відсутності заставного майна та неможливості його використання для задоволення вимог.

ОЦІНКА СУДУ

Предметом касаційного розгляду у цій справі стало питання можливості зміни черговості задоволення вимог заставного кредитора у зв'язку з відсутністю предмета застави.

КУзПБ визначає окремий правовий статус забезпечених кредиторів, які беруть участь у зборах кредиторів боржника лише з правом дорадчого голосу, а їхні вимоги задовольняються позачергово за рахунок предмета застави (ч. 6 ст. 64 КУзПБ).

Для набуття статусу конкурсного кредитора з правом вирішального голосу забезпечений кредитор зобов'язаний подати заяву з вимогами в частині, що є незабезпеченою (зокрема, через недостатність вартості застави), або за умови повної чи часткової відмови від забезпечення (ч. 2 ст. 45 КУзПБ). Така відмова змінює правовий режим вимог, підпорядковуючи їх погашення загальній черговості, визначеній судом.

Зараз триває ліквідаційна процедура ТОВ «Оленерго», яка здійснюється на підставі норм КУзПБ.

За юридичним змістом втрата предмета застави означає відсутність істотної умови договору застави і неможливість задоволення кредитором своїх вимог за рахунок застави. Крім цього, законодавство передбачає можливість заміни предмета застави у разі такої втрати. Заставодержатель у разі вибуття предмета застави з власності заставодавця, зокрема у випадку знищення, втрати, загибелі предмета застави, яким забезпечені його вимоги до боржника, може захистити своє порушене право у спосіб, передбачений ч. 2 ст. 587 ЦК України.

Вибуття предмета застави з власності заставодавця чи його знищення не припиняє основного зобов'язання, не звільняє боржника від відповідальності та не позбавляє кредитора права на задоволення грошових вимог. Під час ліквідаційної процедури реалізація таких прав здійснюється з урахуванням спеціального режиму розпорядження майном банкрута, включеним до ліквідаційної маси.

У разі доведення належними, достатніми та допустимими доказами обставин загибелі (втрати) заставного майна забезпечений кредитор у ліквідаційній процедурі має право звернутися до суду з клопотанням про внесення змін до реєстру вимог кредиторів шляхом перенесення спірних вимог до 4-ї черги задоволення.

КГС ВС зазначив, що, відмовляючи у задоволенні вимог ПАТ «Українська інноваційна компанія», суди попередніх інстанцій викладеного не врахували та дійшли помилкових висновків, що корегування черг включення вимог кредитора до реєстру

вимог кредиторів у заявленому ним порядку не передбачено в законодавстві про банкрутство та не може бути підставою для внесення змін до затвердженого судом реєстру вимог кредиторів.

Окрім того, у питанні надання кредитором належних доказів щодо підтвердження неможливості використання заставного майна для задоволення вимог суди попередніх інстанцій не врахували того, що саме ліквідатор володіє найбільш достовірною інформацією щодо наявності / відсутності майна боржника, інформація про що фіксується у відповідних звітах та фінансових аналізах.

З огляду на викладене КГС ВС скасував рішення судів попередніх інстанцій, а справу передав на новий розгляд до місцевого господарського суду.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 30.06.2026 у справі № 911/343/16 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/138037713>

1.4. Щодо закриття провадження у справі про банкрутство при погашенні вимог кредиторів власником корпоративних прав без погашення неустойки та за відсутності майна в боржника

Власник корпоративних прав боржника має право задовольнити всі вимоги конкурсних кредиторів відповідно до реєстру вимог кредиторів, крім неустойки (штрафу, пені), на будь-якій стадії провадження у справі про банкрутство.

У такому разі господарський суд закриває провадження у справі, а вимоги щодо неустойки (штрафу, пені) вважаються погашеними незалежно від їх виду, походження та підстав нарахування.

Відсутність у боржника активів на момент відкриття ліквідаційної процедури не є підставою для відмови в закритті провадження у справі про банкрутство на підставі ч. 7 ст. 41 та п. 5 ч. 1 ст. 90 КУзПБ, оскільки закон допускає наділення товариства майном його учасником після закриття справи.

У межах справи про банкрутство ТОВ «ВКФ «Екомонтажсервіс», яке перебувало на стадії ліквідаційної процедури, власник корпоративних прав боржника ОСОБА_1 подав клопотання про закриття провадження у справі відповідно до ч. 7 ст. 41 КУзПБ у зв'язку з повним погашенням усіх грошових вимог кредиторів, включених до реєстру, за винятком пені та штрафних санкцій.

Місцевий господарський суд клопотання задовольнив: припинив ліквідаційну процедуру та закрив провадження у справі, а також визнав погашеними вимоги конкурсних кредиторів (ГУ ДПС у Чернівецькій області та ГУ ДПС у Закарпатській області) у частині неустойки (штрафу, пені), з чим погодився суд апеляційної інстанції. Судові рішення мотивовані виконанням засновником (учасником) боржника умов КУзПБ щодо погашення основного боргу перед кредиторами згідно з реєстром, що є процесуальною підставою для закриття справи з визнанням вимог з неустойки погашеними.

Окрім того, відхиляючи доводи скаржника про неможливість закриття провадження через відсутність майна у боржника, суди попередніх інстанцій зазначили, що реальне погашення єдиним власником корпоративних прав ОСОБА_1

значного обсягу кредиторської заборгованості підтверджує його дійсний, а не формальний намір відновити платоспроможність товариства (зокрема, шляхом інвестування чи збільшення статутного капіталу), тоді як власне відсутність активів під час ліквідаційної процедури не перешкоджає подальшій господарській діяльності, оскільки закон допускає наділення підприємства майном його учасником після закриття справи, а також використання наявних у боржника нематеріальних активів (дозвільних документів і будівельних прав) із залученням підрядних організацій.

Не погоджуючись із позицією судів попередніх інстанцій, ГУ ДПС у Чернівецькій області зазначило, що системний аналіз норм ч. 7 ст. 41 та ст. 90 КУзПБ свідчить про необхідність існування двох обов'язкових умов для закриття провадження у справі – повного погашення всіх вимог кредиторів згідно з реєстром та наявності у боржника майна, необхідного для продовження господарської діяльності. Натомість ТОВ «ВКФ «Екомонтажсервіс» не володіє жодним майном, а за результатами проведеної арбітражним керуючим інвентаризації встановлено повну відсутність у товариства основних засобів, матеріальних і нематеріальних активів, інших необоротних та оборотних активів, капітальних інвестицій, а також дебіторської заборгованості.

ОЦІНКА СУДУ

Закриття провадження у справі – це форма закінчення розгляду господарської справи без ухвалення судового рішення у зв'язку з виявленням після порушення провадження у справі обставин, з якими закон пов'язує неможливість судового розгляду справи (п. 210 постанови ВП ВС від 03.09.2025 у справі № 911/906/23).

Визначення судом підстав для закриття провадження у справі про банкрутство залежить від наявності обставин, що унеможливають подальший судовий розгляд (постанови Верховного Суду від 28.11.2024 у справі № 902/25/24, від 03.12.2025 у справі № 924/29/23, від 08.04.2026 у справі № 921/562/22, від 09.06.2026 у справі № 903/371/24).

За приписами п. 5 ч. 1 ст. 90 КУзПБ провадження підлягає закриттю у разі відновлення платоспроможності боржника або погашення всіх вимог кредиторів згідно з реєстром, що згідно з ч. 1 ст. 90 КУзПБ можливе на будь-якій стадії процесу.

Крім цього, ч. 7 ст. 41 та ч. 3 ст. 4 КУзПБ наділяють, зокрема, засновників (учасників) боржника правом вжити заходів щодо недопущення банкрутства та одноразово задовольнити всі вимоги конкурсних кредиторів відповідно до реєстру (крім штрафу, пені), у тому числі зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування і відновлення платоспроможності боржника (санація боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство), що тягне за собою закриття справи судом та визнання неустойки погашеною.

Отже, КГС ВС зазначив, що законодавець прямо передбачив обов'язок учасника господарського товариства солідарно нести відповідальність перед кредиторами в межах заявленого статутного фонду та вчиняти дії щодо недопущення банкрутства, у тому числі право одночасно погасити всі заявлені вимоги кредиторів.

Суди попередніх інстанцій встановили, що ОСОБА_1 є кінцевим бенефіціарним власником ТОВ «ВКФ «Екомонтажсервіс» із 100 % часткою статутного капіталу. Як належним чином уповноважена особа в розумінні ч. 7 ст. 41 КУзПБ він реалізував це право та повністю погасив заборгованість перед усіма конкурсними кредиторами боржника.

Щодо твердження касатора про те, що за приписами ч. 7 ст. 41 та ст. 90 КУзПБ необхідною умовою для закриття провадження у справі є не лише погашення усіх вимог кредиторів згідно з реєстром вимог кредиторів, але й наявність майна для продовження здійснення господарської діяльності, яке у ТОВ «ВКФ «Екомонтажсервіс» відсутнє, то колегія суддів касаційного суду погодилася з висновками судів попередніх інстанцій.

Так, суди виснували, що сама собою відсутність у боржника активів на момент відкриття ліквідаційної процедури чи на час проведення інвентаризації не свідчить про неможливість подальшого здійснення господарської діяльності після закриття провадження у справі, оскільки закон допускає наділення товариства майном його учасником після закриття справи про банкрутство. Також не виключається і можливість продовження боржником господарської діяльності внаслідок наявності у нього певних прав на здійснення будівничої діяльності із залученням підрядників з матеріальними активами на підставі наявних у боржника дозволів та прав, наданих органами державної влади чи місцевого самоврядування. Намір власника корпоративних прав наділити товариство активами підтверджується не лише його письмовими запевненнями, а й реальними діями, спрямованими на відновлення платоспроможності боржника, зокрема погашенням конкурсних вимог кредиторів у значному розмірі. Такі дії свідчать про наявність реального, а не формального наміру забезпечити подальше функціонування підприємства.

З огляду на викладене КГС ВС дійшов висновку про обґрунтованість висновків судів попередніх інстанцій стосовно того, що основну мету КУзПБ у цій справі досягнуто без потреби проведення подальшої ліквідаційної процедури та ліквідації товариства-боржника. Це свідчить про наявність законних підстав для закриття провадження у справі про банкрутство відповідно до ч. 7 ст. 41 та п. 5 ч. 1 ст. 90 КУзПБ. За таких підстав Верховний Суд залишив без змін рішення судів попередніх інстанцій.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 07.07.2026 у справі № 926/3228/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/138293528>

2. Справи щодо захисту прав інтелектуальної власності

2.1. Щодо припинення правової охорони твору, який набув статусу об'єкта, що не охороняється авторським правом

Якщо твір у силу закону набуває статусу об'єкта, що не охороняється авторським правом, його правова охорона як об'єкта авторського права припиняється. Затверджений уповноваженим державним органом зразок службового посвідчення не може бути об'єктом приватної власності чи комерційних прав у спосіб,

що обмежує державу у виконанні її функцій. Визнання відсутності в автора майнових авторських прав не є належним способом захисту, якщо не встановлено переходу таких прав до іншої особи. Водночас вимога про визнання недійсним свідоцтва про реєстрацію авторського права не є ефективним способом захисту у випадках, коли авторське право виникає не внаслідок державної реєстрації.

КГС ВС розглянув касаційні скарги у спорі за первісним позовом державного поліграфічного підприємства до ДП про припинення використання графічного зображення (дизайну бланка службового посвідчення Національної поліції України), стягнення упущеної вигоди та інших вимог, а також за зустрічним позовом про визнання недійсним свідоцтва про реєстрацію авторського права на цей твір і визнання відсутності у позивача майнових авторських прав.

Позивач зазначав, що є власником майнових авторських прав на службовий твір – графічне зображення бланка службового посвідчення, яке відповідач використовував без його дозволу. Натомість відповідач стверджував, що після затвердження зразка службового посвідчення уповноваженим державним органом такий об'єкт не може перебувати під приватною монополією, а тому вимагав визнати недійсним свідоцтво про реєстрацію авторського права та відсутність у позивача відповідних майнових прав.

Господарський суд першої інстанції первісний позов задовольнив, а в задоволенні зустрічного позову відмовив. Апеляційний господарський суд це рішення скасував, відмовив у задоволенні первісного позову та задовольнив зустрічний позов.

ОЦІНКА СУДУ

КГС ВС зазначив, що відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» (у редакції, чинній на час виникнення спірних правовідносин) правова охорона твору може припинитися, якщо він набуває статусу об'єкта, який не охороняється авторським правом.

Суд наголосив, що затверджений уповноваженим органом державної влади зразок службового посвідчення є офіційним елементом діяльності державних органів і не може бути об'єктом приватної власності або комерційних прав у спосіб, який ставив би виконання державних функцій у залежність від волі власника авторських прав. Протилежний підхід фактично створював би монополію приватної особи на використання офіційного зразка, суперечив принципам економічної конкуренції, ефективності публічних закупівель та обмежував державу у виборі постачальників службових посвідчень.

Водночас касаційний суд не погодився з висновками апеляційного суду щодо задоволення зустрічного позову. КГС ВС зазначив, що визнання відсутності у автора майнових прав не є належним способом захисту, якщо суд не встановив, що такі права перейшли до іншої особи.

Також Верховний Суд звернув увагу, що вимога про визнання недійсним свідоцтва про реєстрацію авторського права не є ефективним способом захисту у спірних правовідносинах, оскільки державна реєстрація не є підставою виникнення

авторського права, а лише підтверджує вже існуюче право. Тому скасування свідоцтва саме собою не припиняє авторських прав і не відновлює порушеного права.

За результатами касаційного перегляду КГС ВС скасував постанову апеляційного господарського суду в частині задоволення зустрічного позову та сформулював правовий висновок про те, що після набуття твором статусу об'єкта, який не охороняється авторським правом, його правова охорона припиняється, однак це не означає можливості застосування будь-якого способу захисту без оцінки його належності та ефективності.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 23.06.2026 у справі № 910/19775/23 можна ознайомитися за посиланням: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137802156>.

3. Справи щодо корпоративних спорів, корпоративних прав

3.1. Щодо належності та ефективності вимоги учасника товариства про припинення повноважень директора, який одночасно є учасником товариства та блокує зміну керівника

Учасник товариства, якому належить 50 % статутного капіталу, може звернутися до суду з вимогою про припинення повноважень директора, якщо директор одночасно є іншим учасником товариства із часткою 50 %, тривалий час не виконує своїх обов'язків, фактично блокує діяльність товариства, а учасник вичерпав передбачені законом корпоративні механізми зміни керівника, що не дало можливості вирішити це питання в позасудовому порядку. За таких обставин вимога про припинення повноважень директора разом із вимогою про визначення особи, яка тимчасово виконуватиме його повноваження, може бути належним та ефективним способом захисту корпоративних прав учасника.

КГС ВС розглянув касаційну скаргу учасника ТОВ, якому належить 50 % статутного капіталу у спорі за позовом скаржника до директора ТОВ, який також є його учасником з часткою 50 % статутного капіталу, про усунення останнього від виконання обов'язків директора товариства, тимчасове визнання позивача виконувачем обов'язків директора та внесення відповідних змін до ЄДР.

Позов мотивовано тим, що діяльність товариства фактично заблокована внаслідок бездіяльності директора, який тривалий час не виконує своїх обов'язків, створює борги та ігнорує вимоги статуту і законодавства. Позивач також зазначив, що відповідач перебуває під вартою та обвинувачується у вчиненні низки кримінальних правопорушень. Відповідач участі у розгляді справи не брав, у матеріалах справи містилася лише його заява щодо невизнання юрисдикції українських судів та законодавства України.

Господарський суд, з рішенням якого погодився апеляційний суд, відмовив у задоволенні позову з огляду на те, що питання про усунення директора і призначення нового директора належать до виключної компетенції загальних зборів товариства, а позов пред'явлено до неналежного відповідача – директора замість ТОВ.

ОЦІНКА СУДУ

Суди попередніх інстанцій встановили, що позивач у 2020 році щонайменше тричі звертався до в. о. директора ТОВ, який одночасно є й учасником товариства, який володіє 50 % статутного капіталу, з вимогами про проведення позачергових загальних зборів учасників товариства, такі вимоги нотаріально посвідчені приватним нотаріусом. Отже, учасник товариства, якому належить частка у статутному капіталі у розмірі 50 %, здійснював активні дії з метою скликання загальних зборів учасників товариства.

Водночас докази проведення таких зборів відсутні.

Касаційний суд зауважив, що в ситуації, коли особа (директор) ініціює скликання загальних зборів для розгляду питання про припинення повноважень директора ТОВ, а товариство (його учасники) блокує скликання зборів та вирішення поставленого питання, суд може ухвалити рішення про припинення повноважень директора.

КГС ВС звернув увагу, що учасниками ТОВ є дві особи, кожній з яких належить частка у розмірі 50 % статутного капіталу. Такий розподіл часток (50/50) у функціонуючих товариствах свідчить про намір учасників здійснювати рівноправну участь у діяльності та безпосередньому управлінні товариством, а також про можливість ухвалення рішень лише за їх спільною згодою. Однак з оскаржуваних судових рішень не вбачається, як саме, на думку судів, позивач як учасник товариства, якому належить частка у статутному капіталі у розмірі 50 %, може самотійно у позасудовому порядку вирішити питання про зміну директора ТОВ.

Переглядаючи справу, Верховний Суд зазначив, що суди попередніх інстанцій не врахували специфіки спірних правовідносин, не надали належної оцінки доводам позивача про вичерпання ним можливості змінити директора в позасудовому порядку та не врахували правової позиції ВП ВС про можливість судового припинення повноважень директора, якщо це питання неможливо вирішити шляхом проведення загальних зборів.

Колегія суддів наголосила, що за розподілу часток між двома учасниками у співвідношенні 50/50 тривале блокування проведення загальних зборів може свідчити не лише про порушення корпоративних прав учасника, а й про фактичне обмеження його права власності на частку в статутному капіталі. Водночас припинення повноважень директора, який одночасно є іншим учасником товариства з часткою 50 %, не порушує його права власності, натомість забезпечує захист прав іншого учасника та інтересів товариства.

КГС ВС також звернув увагу, що в умовах воєнного стану можуть виникати ситуації, коли директор фактично припинив відносини з товариством, тоді як провести загальні збори для його заміни також неможливо. За таких обставин вимога про припинення повноважень директора може бути належним і ефективним способом захисту.

Суд наголосив на тому, що оскільки товариство не може діяти без директора (тобто без виконавчого органу), його зміна обов'язково повинна супроводжуватися призначенням нового директора, разом із вимогою припинити трудові відносини повинна заявлятися вимога про визначення особи, яка тимчасово (до ухвалення загальними зборами рішення про призначення нового директора) виконуватиме обов'язки керівника товариства.

Крім того, КГС ВС зазначив, що висновок судів про неналежного відповідача за обставин цієї справи є проявом надмірного формалізму, який не сприяє реальному вирішенню спору та суперечить завданням господарського судочинства.

За результатами касаційного перегляду КГС ВС скасував рішення судів попередніх інстанцій і направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 08.07.2026 у справі № 904/2253/24 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/138261818>.

3.2. Щодо неефективності визнання припиненими правовідносин участі в кооперативі як способу захисту з огляду на неможливість внесення відповідних змін до ЄДР

Судове рішення про визнання припиненими правовідносин участі особи як члена кооперативу не є підставою для проведення державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, оскільки вичерпний перелік судових рішень, на підставі яких вносяться зміни до ЄДР, встановлений Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», такого рішення не передбачає, а тому зазначений спосіб захисту є неефективним і не підлягає задоволенню.

КГС ВС розглянув касаційну скаргу члена кооперативу у спорі за позовом скаржника до кооперативу про визнання припиненими правовідносин його участі як члена кооперативу; покладення на державного реєстратора обов'язку здійснити відповідну реєстраційну дію про його виключення зі складу кооперативу.

Обґрунтовуючи позовні вимоги, позивач послався на те, що після тимчасової окупації території АРК кооператив фактично не здійснює діяльності в межах юрисдикції України, оскільки перебуває поза межами правового поля України. За твердженням позивача, наявний у нього статус учасника зазначеного кооперативу, зареєстрованого на тимчасово окупованій території, створює для нього суттєві ризики в контексті фінансового моніторингу та репутаційних перевірок, може ускладнити доступ до банківських послуг, участі в господарській діяльності та отримання кредитних ресурсів, а можливість ініціювання ухвалення кооперативом рішення про виключення позивача зі складу учасників та проведення відповідної реєстраційної дії у позивача відсутня.

Господарський суд рішенням, залишеним без змін постановою апеляційного господарського суду, у позові відмовив.

ОЦІНКА СУДУ

КГС ВС зазначив, що позов член кооперативу подав саме з метою отримання судового рішення для подальшого внесення на підставі такого судового рішення змін до відомостей про кооператив, що містяться в ЄДР.

З огляду на мету, якої прагнув досягти позивач, звертаючись до суду із зазначеною позовною вимогою, КГС ВС погодився з тим, що суди попередніх інстанцій правильно надали оцінку ефективності обраного позивачем зазначеного способу захисту саме у контексті Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань».

Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» передбачає можливість проведення державної реєстрації та інших реєстраційних дій на підставі судового рішення. Разом з цим цей Закон, зокрема пункт 2 ч. 1 ст. 25, містить чіткий перелік судових рішень, на підставі яких проводиться така державна реєстрація змін до відомостей про юридичну особу. Однак цей перелік не передбачає можливості вносити зміни до відомостей про юридичну особу на підставі судового рішення про визнання припиненими правовідносин участі особи як члена кооперативу.

КГС ВС зауважив, що судове рішення про задоволення позовної вимоги про визнання правовідносин участі члена кооперативу припиненими не може бути підставою для проведення державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, а обраний позивачем цей спосіб захисту прав та інтересів у спірних правовідносинах є неефективним, оскільки не може поновити порушеного права позивача.

Отже, дійшовши висновку про те, що обраний позивачем у цій справі спосіб захисту у вигляді заявленої вимоги про визнання припиненими правовідносин участі члена кооперативу, є неефективним, суди попередніх інстанцій правильно та обґрунтовано відмовили у задоволенні цієї позовної вимоги.

За результатами касаційного перегляду КГС ВС рішення господарського суду та постанову апеляційного господарського суду залишено без змін.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 09.07.2026 у справі № 916/3893/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/138186330>.

3.3. Про перевищення повноважень голови правління ОСББ шляхом видання наказів про власне звільнення та повторне прийняття на роботу

Голова правління ОСББ не має повноважень одноособово видавати накази про власне звільнення з посади та повторне прийняття на роботу, оскільки питання припинення та набуття повноважень голови правління як члена виконавчого органу юридичної особи належить до виключної компетенції загальних зборів або правління ОСББ відповідно до статті 99 ЦК України та Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку». Наказ голови правління ОСББ, виданий з перевищенням компетенції, зокрема, щодо зміни виду зайнятості та організації

робочого часу без рішення уповноваженого органу, порушує корпоративні права членів об'єднання на участь в управлінні юридичною особою і підлягає визнанню неправомірним та скасуванню.

КГС ВС розглянув касаційну скаргу члена ОСББ у спорі за позовом скаржника до голови правління ОСББ та ОСББ про визнання неправомірним та скасування наказу голови правління ОСББ.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що після проведення 28.02.2016 загальних зборів головою правління ОСББ обрано ОСОБА_2. Втім наказом від 14.11.2022 голова правління звільнила себе із займаної посади за згодою сторін, а вже наказом від 15.11.2022 № 5 ОСОБА_2 прийняла себе на роботу в ОСББ за сумісництвом на неповний робочий день (4 години), з окладом згідно зі штатним розписом. На переконання позивача, наказ від 15.11.2022 № 5 видано з порушенням приписів законодавства України, а тому підлягає скасуванню.

Господарський суд рішенням позов задовольнив. Суд першої інстанції керувався тим, що оформлення наказу, за яким особа приступає до виконання обов'язків голови правління ОСББ, має місце після проведення відповідних зборів співвласників ОСББ, чого у спірних правовідносинах не відбулося.

Апеляційний господарський суд постановою рішення господарського суду скасував, ухвалив нове рішення, яким у задоволенні позову відмовив.

Ухвалюючи постанову, суд апеляційної інстанції вказав, що спірні накази від 14.11.2022 № 4 та від 15.11.2022 № 5 не призвели до жодних юридично значущих наслідків, адже були відсутні рішення загальних зборів ОСББ для видачі таких наказів.

ОЦІНКА СУДУ

КГС ВС зазначив, що припинення повноважень голови правління виконавчого органу юридичної особи (ОСББ) має розглядається у площині корпоративного спору між сторонами, що відрізняється за своєю правовою природою і правовими наслідками від звільнення працівника з роботи на підставі положень КЗпП України. Тому правове регулювання механізму та порядку припинення повноважень голови правління (виконавчого органу) юридичної особи (ОСББ) регулюють саме положення ст. 99 ЦК України, Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» та статут об'єднання, а не приписи КЗпП України.

Колегія суддів зауважила, що припинення повноважень члена виконавчого органу товариства відповідно до ч. 3 ст.99 ЦК України є дією уповноваженого органу товариства, спрямованою на унеможливлення здійснення членом його виконавчого органу управлінської діяльності. Необхідність такої норми зумовлена специфічним статусом члена виконавчого органу, який отримав від уповноваженого органу товариства право на управління. За природою корпоративних відносин учасникам товариства має бути надано можливість у будь-який час оперативно відреагувати на дії особи, яка здійснює представницькі функції зі шкодою (чи можливою шкодою) для інтересів товариства, шляхом позбавлення її відповідних повноважень.

Отже, зміст ч. 3 ст. 99 ЦК України надає право саме компетентному (уповноваженому) органу юридичної особи припинити у межах наданих повноважень та на власний розсуд повноваження як члена виконавчого органу, так і його голови (у цьому разі голови правління ОСББ).

Крім цього, ані норми Закону, ані статуту не містять положень щодо віднесення до компетенції (повноважень) голови правління як посадової особи вирішення питань про припинення / обрання на посаду голови правління ОСББ. Така форма захисту є специфічною дією носіїв корпоративних прав у відносинах з особою, якій вони довірили здійснення управління юридичною особою.

КГС ВС дійшов висновку, що для припинення повноважень голови правління ОСОБА_2 мала ініціювати питання скликання або загальних зборів ОСББ (які у цьому разі ухвалювали рішення про обрання ОСОБА_2 на посаду голови правління) у порядку ст. 99 ЦК України та пункту 2 розділу III статуту, або зборів правління (до повноважень якого за статутом належить питання обрання голови правління зі своїх членів) відповідно до пункту 16 розділу III статуту із включенням до порядку денного питання про припинення своїх повноважень шляхом обрання нового голови правління ОСББ або тимчасового виконувача його обов'язків.

Однак ОСОБА_2, одноособово видавши накази про власне звільнення з посади голови правління, а потім про власне прийняття на роботу голови правління ОСББ, не дотрималася наведеного порядку припинення повноважень голови правління ОСББ, вийшовши за межі повноважень, наданих законом та статутом ОСББ.

Колегія суддів не погодилася з висновками суду апеляційної інстанції, що спірні накази голови правління не створили жодних юридично значущих наслідків, адже оспорюваним наказом остання усупереч вимогам Закону та статуту, крім того, що призначила сама себе на посаду голови правління, змінила на власний розсуд (без погодження з юридичною особою, яка її призначила на цю посаду) вид зайнятості, тривалість та організацію робочого часу (залишивши до того ж оклад згідно зі штатним розписом), що безумовно впливає як на якісні та кількісні показники роботи на займаній посаді, так і на роботу правління в цілому. Вказане беззаперечно стосується як прав ОСББ (в особі її членів) щодо управління юридичною особою, так і майнових прав об'єднання.

Водночас суд першої інстанції з огляду на правильне застосування закону дійшов висновку про наявність підстав для скасування наказу голови правління ОСББ як такого, що виданий з порушенням вимог Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» та статуту об'єднання.

За результатами касаційного перегляду КГС ВС постанову апеляційного господарського суду скасував, а рішення господарського суду залишив в силі.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 24.06.2026 у справі № 916/2658/25 можна ознайомитись за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/137764263>.

3.4. Щодо недобросовісності набувача частки у статутному капіталі як підстави для визнання договору недійсним за відсутності згоди другого з подружжя

Договір купівлі-продажу частки у статутному капіталі товариства, укладений одним із подружжя без письмової згоди другого з подружжя, підлягає визнанню недійсним, якщо набувач знав або за обставинами справи не міг не знати про те, що майно є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя і що продавець не отримав такої згоди. Довіреність, видана одним із подружжя на відчуження частки, не замінює окремої письмової згоди другого з подружжя, оскільки така згода є самостійним волевиявленням іншого співвласника.

КГС ВС розглянув касаційну скаргу покупця частки ТОВ у справі за позовом співвласника частки ТОВ до ТОВ, співвласниці частки ТОВ (дружини позивача), покупця частки ТОВ про визнання недійсним договору купівлі-продажу частки у статутному капіталі ТОВ, визнання недійсним акта приймання-передачі частини частки у статутному капіталі ТОВ; скасування в ЄДР запису, вчиненого приватним нотаріусом, з однозначним визначенням учасників товариства та розміру часток у статутному капіталі.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що на частку у статутному капіталі ТОВ, яка є предметом оскаржуваного договору, поширюється правовий режим спільної сумісної власності як на майно подружжя, а тому її продаж іншій особі міг мати місце тільки за згодою позивача, з яким відповідачка перебуває у шлюбі. Позивач не надавав згоди на укладення такого договору, і набувачка за договором, знаючи про належність частки у статутному капіталі товариства на праві спільної сумісної власності подружжю, діяла недобросовісно.

Господарський суд рішенням, залишеним без змін постановою апеляційного господарського суду, позов задовольнив.

ОЦІНКА СУДУ

КГС ВС зазначив, що за вимогами ч. 1, 2 та 4 ст. 369 ЦК України співвласники майна, що є у спільній сумісній власності, володіють і користуються ним спільно, якщо інше не встановлено домовленістю між ними. Розпорядження майном, що є у спільній сумісній власності, здійснюється за згодою всіх співвласників, якщо інше не встановлено законом. У разі вчинення одним із співвласників правочину щодо розпорядження спільним майном вважається, що він вчинений за згодою всіх співвласників, якщо інше не встановлено законом. Правочин щодо розпорядження спільним майном, вчинений одним із співвласників, може бути визнаний судом недійсним за позовом іншого співвласника у разі відсутності у співвласника, який вчинив правочин, необхідних повноважень.

Презумпція розпорядження спільним майном одним з подружжя за згодою другого з подружжя встановлена саме на користь добросовісного набувача прав на таке майно. Тому укладення одним з подружжя договору щодо розпорядження спільним майном без згоди другого з подружжя може бути підставою для визнання такого договору недійсним лише в тому разі, якщо суд встановить, що третя особа

(контрагент за таким договором) діяла недобросовісно, зокрема знала чи за обставинами справи не могла не знати про те, що майно належить подружжю на праві спільної сумісної власності і що той з подружжя, хто укладає договір, не отримав згоди на це другого з подружжя.

КГС ВС зазначив, що покупець як добросовісний набувач не звільняється від негативних наслідків, які можуть виникнути при укладенні правочину. Набувач із великим ступенем зацікавленості повинен оцінювати обставини укладення правочину.

Суди попередніх інстанцій встановили, що сторони правочину тривалий час перебували у корпоративних правовідносинах та були співзасновниками товариства з 2021 року. Як на час заснування товариства, так і на час укладення спірного договору шлюб між позивачем та відповідачкою не є припиненим. Суд апеляційної інстанції встановив, що покупець частки наголосила, що вона діяла добросовісно, зазначивши що не могла припустити відсутність згоди другого з подружжя, але не те, що вона не була обізнана, що продавець на момент укладення спірного правочину перебувала у шлюбі.

Отже, суди встановили, що покупець частки знала про те, що майно є об'єктом спільної сумісної власності, а тому мала б пересвідчитися щодо наявності письмової згоди другого з подружжя.

КГС ВС погодився з висновками попередніх судових інстанцій, що покупець частки при укладенні спірного договору діяла недобросовісно.

Разом з тим суди встановили, що продавець частки з метою її представництва як засновника та учасника господарського товариства видала довіреність, уповноваживши нею іншу особу на вчинення юридичних та фактичних дій. Сторони визнали, що довіреність надавала право іншій особі на відчуження належної відповідачці частки у статутному капіталі товариства.

Проте КГС ВС зазначив, що довіреність, видана одним із подружжя, навіть за умови її чинності та належного посвідчення, не створює правових підстав для розпорядження спільним майном без отримання окремої згоди другого з подружжя, оскільки така згода є проявом самотійного волевиявлення іншого співвласника, який не є стороною довіреності.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 22.07.2026 у справі № 910/8323/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/138464403>.

4. Справи щодо земельних відносин

4.1. Щодо поновлення договору оренди земельної ділянки з водним об'єктом та обов'язковості дотримання вимог спеціального законодавства

Поновлення договору оренди земельної ділянки в комплексі з водним об'єктом здійснюється не лише відповідно до статті 33 Закону України «Про оренду землі», а й з обов'язковим дотриманням вимог Земельного кодексу України, Водного кодексу України, Закону України «Про аквакультуру» та Типового договору оренди

землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом. Звільнення від проведення земельних торгів не означає автоматичного поновлення договору на попередніх умовах. На момент укладення договору на новий строк його умови мають відповідати чинному законодавству, а відсутність погодження всіх істотних умов та документів, передбачених спеціальним законодавством, виключає можливість задоволення вимоги про визнання укладеною додаткової угоди.

КГС ВС розглянув касаційну скаргу Макарівської селищної ради у справі за позовом ФОП Сидоренка І. Г. про визнання укладеною додаткової угоди до договору оренди земельної ділянки водного фонду.

Позивач звернувся до Ради із заявою про поновлення договору оренди земельної ділянки, на якій розташований водний об'єкт, додавши проєкт додаткової угоди. Рада ухвалила рішення про поновлення договору строком на сім років та уповноважила селищного голову на підписання додаткової угоди, однак потім не вчинила необхідних дій для завершення процедури поновлення договору. Вважаючи що Рада безпідставно ухиляється від оформлення орендних правовідносин, позивач звернувся до суду.

Суд першої інстанції відмовив у задоволенні позову з огляду на те, що договір оренди водного об'єкта не відповідає вимогам спеціального законодавства. Апеляційний суд скасував це рішення та задовольнив позов, зазначивши що позивач належним чином реалізував своє переважне право на поновлення договору, а ухвалення Радою рішення про його поновлення створило обґрунтовані очікування щодо завершення відповідної процедури.

ОЦІНКА СУДУ

КГС ВС зазначив, що ст. 33 Закону України «Про оренду землі» визначає загальний порядок реалізації переважного права орендаря на поновлення договору, однак щодо договорів оренди земельних ділянок у комплексі з водними об'єктами застосуванню також підлягають спеціальні приписи Водного кодексу України, Закону України «Про аквакультуру» та Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення порядку передачі в оренду водних об'єктів у комплексі із земельними ділянками».

Колегія суддів наголосила, що поновлення договорів оренди водних об'єктів без проведення земельних торгів не звільняє сторони від обов'язку привести договір у відповідність до вимог чинного законодавства. Договір, укладений на новий строк, має містити всі істотні умови, передбачені спеціальним законодавством, зокрема окремий розмір орендної плати за водний об'єкт, порядок її визначення відповідно до Методики, відомості про водний об'єкт, паспорт водного об'єкта, погодження договору з уповноваженим органом у сфері водного господарства та інші обов'язкові умови.

КГС ВС погодився з висновками суду першої інстанції про те, що між сторонами не погоджено істотних умов договору оренди водного об'єкта, не виготовлено паспорта водного об'єкта, відсутнє погодження договору з центральним органом виконавчої

влади у сфері водного господарства, а також не визначено розміру орендної плати за водний об'єкт відповідно до вимог спеціального законодавства.

Суд також відхилив висновок апеляційного суду про можливість усунення цих недоліків шляхом внесення змін до договору в майбутньому, зазначивши що відповідність договору вимогам законодавства повинна оцінюватися саме на момент його укладення, а не після поновлення.

Крім того, КГС ВС наголосив, що власне прийняття органом місцевого самоврядування рішення про поновлення договору оренди не створює для орендаря правомірних очікувань щодо завершення процедури поновлення та не звільняє сторони від обов'язку дотримуватися імперативних вимог земельного, водного та спеціального законодавства.

За результатами розгляду КГС ВС задовольнив касаційну скаргу Макарівської селищної ради, скасував постанову апеляційного суду та залишив у силі рішення суду першої інстанції про відмову в задоволенні позову.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 01.07.2026 у справі № 911/786/25 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/138075289>

5. Справи, пов'язані з виконанням судових рішень

5.1. Щодо обов'язку виконавця дотримуватися процедури виконання судових рішень (про зобов'язання боржника вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення) та пріоритетності норм законодавства про виконавче провадження в процесі виконання судового рішення

У разі повторного невиконання без поважних причин боржником рішення за якими боржник зобов'язаний вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення), якщо таке рішення може бути виконано без участі боржника, виконавець зобов'язаний вжити передбачених законом заходів примусового виконання рішення.

Під час примусового виконання судового рішення підлягають застосуванню норми Законом України «Про виконавче провадження», а не норми законодавства, що регулюють питання розподілу гуманітарної допомоги.

КГС ВС розглянув касаційну скаргу відділу державної виконавчої служби (далі – ВДВС) у справі за позовом прокурора до благодійної організації про зобов'язання вчинити дії.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Господарський суд першої інстанції ухвалив рішення від 01.09.2025 у справі № 908/1101/25, яким зобов'язав благодійну організацію здійснити розподіл гуманітарної допомоги (транспортних засобів) на користь суб'єктів сектора безпеки і оборони України.

30.10.2025 державний виконавець відкрив виконавче провадження на підставі наказу про виконання зазначеного судового рішення та надав боржнику

строк для добровільного виконання, а 27.11.2025 він виніс постанову про накладення на боржника штрафу та встановив повторний строк виконання.

14.01.2026 прокурор надіслав виконавцю клопотання про проведення виконавчих дій щодо розшуку транспортних засобів за конкретними адресами, посилаючись на матеріали кримінального провадження, в межах якого розшукувані об'єкти виявлені, вилучені та перебувають на відповідальному зберіганні уповноваженої особи.

Виконавець відмовив у задоволенні зазначеного клопотання.

Прокурор, ознайомившись з матеріалами виконавчого провадження, подав начальнику ВДВС скаргу на бездіяльність виконавця.

27.02.2026 начальник ВДВС ухвалив постанову, якою визнав дії державного виконавця правомірними.

За таких обставин прокурор звернувся до суду зі скаргою, в якій просив: визнати неправомірною бездіяльність державного виконавця з виконання рішення суду; скасувати постанову начальника ВДВС від 27.02.2026; зобов'язати виконавця продовжити виконання рішення суду та вжити передбачені Законом України від 02.06.2016 № 1404-VIII «Про виконавче провадження» (далі – Закон № 1404) заходи примусового виконання рішення, у т. ч. провести виконавчі дії щодо розшуку транспортних засобів та винести постанову про оголошення в розшук транспортних засобів.

Суд першої інстанції за результатами розгляду скарги постановив ухвалу про задоволення позову, суд апеляційної інстанції залишив цю ухвалу без змін.

ВДВС не погодився із зазначеними ухвалою та постановою та оскаржив їх до суду касаційної інстанції.

ОЦІНКА СУДУ

У разі повторного невиконання без поважних причин боржником рішення (за якими боржник зобов'язаний вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення), якщо таке рішення може бути виконано без участі боржника, виконавець надсилає органу досудового розслідування повідомлення про вчинення боржником кримінального правопорушення та вживає заходів примусового виконання рішення, передбачених Законом № 1404.

З огляду на наведене положення ч. 3 ст. 63 Закону № 1404 рішення суду можливо виконати без участі боржника.

Оскільки за наказом суду (у цій справі) підлягає передачі рухоме майно, яке в силу своїх властивостей та технічних характеристик пов'язане з особою боржника лише фактом державної реєстрації, проте фактичне його використання може здійснюватися й іншими особами, зокрема, на підставі цивільно-правових договорів, то місце зберігання майна може не збігатися з місцем реєстрації боржника – юридичної особи.

Під час примусового виконання судового рішення підлягають застосуванню норми Закону № 1404, а не норми законодавства, що регулюють питання розподілу гуманітарної допомоги.

Державний виконавець за ст. 36 Закону № 1404 уповноважений здійснювати розшук майна боржника, у т. ч. транспортного засобу боржника.

Виконавець під час здійснення виконавчого провадження має право звертатися до суду з поданням про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника – фізичної або іншої особи, в якій перебуває майно боржника чи майно та кошти, що належать боржникові від інших осіб.

Як встановили судами попередніх інстанцій та чого не спростував скаржник, державний виконавець зазначених заходів з метою виконання судового рішення не здійснював і всупереч зазначеним вимогам закону відмовив у здійсненні розшуку транспортних засобів відповідно до клопотання прокурора, поданого в межах виконавчого провадження.

Тож невжиття виконавцем передбачених Законом № 1404 заходів примусового виконання рішення у справі є неправомірною бездіяльністю.

КГС ВС з огляду на зазначені та інші наведені в своїй постанові висновки залишив оскаржені ухвалу та постанову попередніх судових інстанцій без змін.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 14.07.2026 у справі № 908/1101/25 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/138293517>.

6. Процесуальні питання

Щодо неможливості досягнення недоплаченого судового збору після ухвалення рішення по суті спору

Виявлення недоплати судового збору після ухвалення рішення по суті спору не є підставою для його подальшого стягнення до Державного бюджету України, оскільки процесуальний обов'язок позивача зі сплати судового збору в такому випадку вважається припиненим. Досягнення судового збору шляхом ухвалення додаткового рішення допускається лише у випадках, передбачених частиною другою статті 163 ГПК України, коли суд попередньо визначає розмір судового збору через очевидну невідповідність ціни позову або неможливість її точного визначення на момент звернення до суду.

ОП КГС ВС розглянула касаційну скаргу у справі за позовом товариства про витребування нерухомого майна з чужого незаконного володіння та стягнення заборгованості з орендної плати.

Суд першої інстанції відмовив у задоволенні позову. Під час апеляційного перегляду встановлено, що позивач недоплатив судовий збір при поданні позову, однак апеляційну скаргу повернули через неусунення її недоліків. Через три роки після ухвалення рішення один з відповідачів звернувся із заявою про ухвалення додаткового рішення, вимагаючи досягнути з позивача до Державного бюджету України недоплачену

суму судового збору. Суд першої інстанції задовольнив заяву, а апеляційний суд залишив це рішення без змін.

ОЦІНКА СУДУ

ОП КГС ВС зазначила, що Господарський процесуальний кодекс України не наділяє суд повноваженнями стягувати несплачений (недоплачений) судовий збір після вирішення спору по суті, у тому числі шляхом ухвалення додаткового рішення, за винятком випадків, прямо передбачених частиною другою статті 163 ГПК України.

Колегія суддів наголосила, що якщо суд не виявив недоплати судового збору до ухвалення рішення та не скористався передбаченими процесуальним законом механізмами контролю за його сплатою, процесуальний обов'язок позивача щодо сплати судового збору припиняється. Помилка суду не може бути усунута шляхом покладення на учасника процесу додаткового обов'язку зі сплати судового збору після набрання рішенням законної сили.

ОП КГС ВС також зазначила, що ухвалення додаткового рішення про стягнення недоплаченого судового збору за відсутності передбачених законом підстав порушує принципи правової визначеності та остаточності судового рішення.

За результатами розгляду ОП КГС ВС частково задовольнила касаційну скаргу, скасувала додаткове рішення суду першої інстанції та постанову апеляційного суду, відмовивши у задоволенні заяви про ухвалення додаткового рішення.

Детальніше з текстом постанови ОП КГС ВС від 10.07.2026 у справі № 925/1421/20 можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137926888>

6.2. Обов'язок апеляційного суду мотивувати поновлення строку на апеляційне оскарження

Апеляційний суд при поновленні пропущеного строку на апеляційне оскарження зобов'язаний навести обґрунтований мотивований висновок щодо поважності причин пропуску строку. Формальна вказівка на наявність поважних причин без їх оцінки є порушенням ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та ст. 256 ГПК України і є самостійною підставою для скасування як постанови апеляційного суду, так і ухвали про поновлення строку й відкриття апеляційного провадження з направленням справи на стадію вирішення питання про його відкриття.

У межах справи про банкрутство ТОВ «Фруктовий світ», яке перебувало на стадії ліквідації, ліквідатор встановив факт перерахування у 2015 році з рахунку товариства на користь ОСОБА_1 коштів з призначенням платежу «повернення позики зг. Догов. позики від 04.06.2015». Посилаючись на відсутність первинних документів, що підтверджують правові підстави для такого перерахування та реальність господарської операції, ліквідатор у жовтні 2025 звернувся до суду з позовом про стягнення з ОСОБА_1 цих коштів як безпідставно набутих (ст. 1212 ЦК України).

Місцевий господарський суд позов задовольнив (рішення від 18.11.2025).

Апеляційний господарський суд задовольнив клопотання ОСОБА_1, поновив пропущений процесуальний строк на апеляційне оскарження з причин необізнаності апелянта про розгляд справи, перебування за межами України та отримання

оскаржуваного рішення його представником лише 09.02.2026 (ухвала від 05.03.2026) і розглянув справу по суті (постанова від 05.05.2026). За наслідками розгляду апеляційної скарги суд скасував рішення суду першої інстанції, ухвалив нове рішення про відмову в задоволенні позовних вимог та здійснив поворот виконання скасованого судового рішення.

Ліквідатор ТОВ «Фруктовий світ» звернувся з касаційною скаргою про скасування судових рішень апеляційної інстанції та передачу справи на новий розгляд зі стадії відкриття провадження, посилаючись на пп. 1, 3 ч. 2 ст. 287 ГПК України й аргументуючи це, зокрема, безпідставним поновленням відповідачці строку на апеляційне оскарження.

ОЦІНКА СУДУ

Право на апеляційний перегляд справи є гарантованою конституційною нормою (п. 8 ч. 2 ст. 129 Конституції України), яка з метою дотримання принципу правової визначеності обмежується процесуальними строками, встановленими ст. 256 ГПК України (20 днів з дня складення повного тексту рішення).

У цій справі повний текст рішення від 18.11.2025 складено 21.11.2025, у зв'язку з чим граничний строк оскарження сплив 11.12.2025, а звернення ОСОБА_1 з апеляційною скаргою лише 02.03.2026 свідчило про його пропуск, що за приписами ч. 3 ст. 256 та ч. 1 ст. 119 ГПК України вимагало наявності об'єктивно поважних причин для його поновлення судом за заявою учасника.

У постанові від 10.09.2025 у справі № 601/485/23 Велика Палата Верховного Суду вказала, що поновлення процесуального строку зі впливом встановленого строку та за підстав, які не видаються переконливими, може свідчити про порушення принципу юридичної визначеності. У кожній конкретній справі суди мають ґрунтовно перевіряти, чи підстави для поновлення строків для оскарження виправдовують втручання у принцип *res judicata*.

КГС ВС зазначив, що у кожному випадку суд повинен з урахуванням конкретних обставин пропуску строку оцінити доводи, наведені для обґрунтування клопотання про його поновлення, та зробити мотивований висновок щодо поважності чи неповажності причин пропуску строку, встановити, чи є такий строк значним та чи його поновлення не буде втручанням у принцип юридичної визначеності з урахуванням балансу суспільного та приватного інтересу.

Процесуальне законодавство дає можливість апеляційному суду діяти на власний розсуд у вирішенні питання про поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження, однак, виконуючи такі дискреційні повноваження, суд зобов'язаний обґрунтувати підстави ухвалення відповідного рішення.

Поважними причинами визнаються лише ті обставини, які були об'єктивно непереборними, тобто не залежали від волевиявлення особи, яка звернулася з апеляційною скаргою, пов'язані з дійсно істотними обставинами, перешкодами чи труднощами, що унеможливили своєчасне звернення до суду. Такі обставини мають бути підтверджені відповідними та належними доказами.

Постановляючи ухвалу від 05.03.2026 про поновлення ОСОБА_1 пропущеного процесуального строку на апеляційне оскарження, апеляційний господарський суд вказав, що з доданих до апеляційної скарги документів вбачається за можливе поновити процесуальний строк на апеляційне оскарження. Проте суд апеляційної інстанції взагалі не надав правової оцінки аргументам заявника апеляційної скарги щодо наявності підстав для поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження рішення суду першої інстанції, формально відкривши апеляційне провадження у справі.

Апеляційний господарський суд не встановив поважних причин пропуску строку на апеляційне оскарження рішення суду першої інстанції, не зробив мотивованого висновку щодо поважності чи неповажності причин пропуску такого строку, не з'ясував, чи є правові підстави для його поновлення, чи не свідчить таке поновлення про порушення п.1 ст.6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

За цих обставин КГС ВС дійшов висновку, що суд апеляційної інстанції, не навівши обґрунтованого мотивування для поновлення строку на апеляційне оскарження, зробив передчасний висновок про поновлення ОСОБА_1 строку на апеляційне оскарження, чим порушив вимоги ст. 6 Конвенції, ст. 256 ГПК України.

КГС ВС скасував постанову та ухвалу апеляційного господарського суду, а справу передав на новий розгляд до суду апеляційної інстанції зі стадії відкриття апеляційного провадження.

Детальніше з текстом постанови КГС ВС від 02.07.2026 у справі № 904/10560/17 (904/5656/25) можна ознайомитися за посиланням <https://reyestr.court.gov.ua/Review/137961540>

Огляд судової практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). Рішення, внесені до ЄДРСР за липень 2026 року / Упоряд.: управління аналітичної та правової роботи Касаційного господарського суду департаменту аналітичної та правової роботи Апарату Верховного Суду, судові палати Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду. Київ, 2026. – 29 с.

Застереження: видання містить короткий огляд деяких судових рішень. У кожному з них викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн

 supreme.court.gov.ua

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua

 x.com/supremecourt_ua

 so.supreme.court.gov.ua